

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 8.11.2007
COM(2007) 694 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az e-integrációra vonatkozó európai i2010 kezdeményezés

„Részvétel az információs társadalomban”

[SEC(2007) 1469]
[SEC(2007) 1470]

1. ÖSSZEFOGLALÁS

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT-k) Európa-szerte ma már sok ember számára kulcsfontosságúak. Az IKT-k használata gyakran jobb munkalehetőségekkel, tájékozódással és társadalmi kapcsolatokkal jár az egyén számára. Az IKT-k jelentős mértékben segítik a szociális szolgáltatások, az egészségügy és az oktatás fejlődését, nagyban hozzájárulnak a termelékenység növeléséhez és sok üzleti lehetőséget teremtenek.

*Az e-integráció az integrált információs társadalom, azaz a **mindenki számára nyitott információs társadalom** megvalósítása érdekében tett intézkedéseket takarja. Ennek célja az, hogy minden személynek – egyéni és társadalmilag hátrányos helyzetétől függetlenül – lehetőséget biztosítson az információs társadalomban való teljes körű részvételre, ha az illető személy úgy kívánja. Az e-integráció a társadalmi igazságosság és a tudásalapú társadalombeli esélyegyenlőség szempontjából is szükséges. Ezenkívül gazdasági szempontból is szükség van rá, hogy az információs társadalomban rejlő termelékenységnövelési potenciált teljes mértékben ki lehessen használni, és a társadalmi és gazdasági kirekesztésből eredő költségeket csökkenteni lehessen. Végül pedig az integrált információs társadalom jelentős piaci lehetőségeket rejt az IKT-szektor számára.*

Az e-integráció kulcsszerepet kap *a növekedést és munkahelyteremtést segítő információs társadalomról* szóló i2010 kezdeményezés¹, és így a lisszaboni menetrend gazdasági és társadalmi fejlődéssel kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósításában. A szélessávú és hozzáférési hiányosságok orvoslása, illetve a digitális kompetenciák javítása csakugyan új munkahelyek és szolgáltatások teremtésére adna lehetőséget. Az előzetes becslések szerint az e-integráció EU-beli hozama öt éves távlatban 35-85 milliárd EUR nagyságrendű lehet.

Az e-integráció fontosságát az i2010 kezdeményezés ismerte el, és a tagállamok, az Európai Bizottság, az ipari vállalkozások és a felhasználókat képviselő nem kormányzati szervezetek számos intézkedést hoztak az e-integráció előmozdítása érdekében. Mérőföldkönek számít a minisztereknek az IKT-k információs társadalmi integrációs felhasználásáról szóló 2006-os rigai nyilatkozata², amely konkrét, 2010-ig elérendő célokat állít az internethasználat és -hozzáférés, a digitális jártasság és az IKT-k elérhetőségének területén.

Mindezen értékes kezdeményezések ellenére azonban még mindig csekély az előrelépés, így a rigai célkitűzések többsége előreláthatóan nem fog teljesülni. Továbbra is felaprózódnak az erőfeszítések, és hiányzik az együttműködés.

Az IKT-k fontosságát tekintve azok hozzáférhetőségének és használatának hiánya egyre jelentősebb mértékű társadalmi és gazdasági kirekesztést okoz. A **tartós digitális szakadék** hátrányosan befolyásolja a **társadalmi kohéziót és jólétet**.

Ezért a jelenleginél lényegesen többet kell tenni az e-integráció elérése és a rigai célok megvalósítása érdekében. Indokolt akár uniós szintű intézkedéseket hozni az információs társadalmon belüli jogegyenlőség, a belső piaci koherencia és az e-integrációval kapcsolatos intézkedések koordinálásának biztosítására.

¹ COM(2005) 229.

² Rigai miniszteri konferencia az „IKT-k társadalmi integrációs felhasználásáról”, 2006. június 11–13.

Elsősorban fokozni kell az e-integráció társadalmi tudatosítását, valamint a politikai és érdekeltek tanúsította kötelezettségvállalás mértékét. Másodsorban meg kell teremteni a keretfeltételeket (megfizethető és hozzáférhető technológiák és az IKT-k használatához szükséges képességek), illetve ezeket szükség esetén törvényi rendelkezésekkel kell megtámogatni. Ezenfelül az érdekelt feleknek a hatékony és integratív IKT-alapú szolgáltatások nyújtására tett erőfeszítéseit konkrét és fokozottan koherens célok köré kell csoportosítani.

Ezért a Bizottság e közleményben javaslatot tesz az e-integrációra vonatkozó európai kezdeményezésre³, amely az alábbiakat foglalja magában:

A) 2008-ban „**e-integráció – te is légy benne!**” címmel az **e-integrációról szóló kampányt** a figyelem felkeltésére és az erőfeszítések összefogására, amelyet az elért haladást bemutató és az elkötelezettségeket megerősítő **miniszteri konferencia** zárna le, illetve

B) **stratégiai intézkedési keretet**, amely a rigai miniszteri nyilatkozatot az alábbiak révén hajtáná végre:

1. az információs társadalomban való részvétel feltételeinek mindenki számára történő biztosításával a szélessávú, hozzáférési és a kezelési képességekben tapasztalt hiányosságok pótlása révén,

2. a kirekesztés veszélyével fenyegetett csoportok effektív részvételének serkentésével és életminőségük javításával,

3. a lehető legtartósabb hatás érdekében az e-integrációra vonatkozó intézkedések integrációjával.

2. A HELYZET FELVÁZOLÁSA: AZ ELÉRT EREDMÉNYEK ÉS A JÖVŐBELI KIHÍVÁSOK

A 2006-os rigai miniszteri nyilatkozat 2010-ig teljesítendő célokat határozott meg. Ha a jelenlegi tendenciák folytatódnak, e célok többségét rendkívül nehéz lesz EU-szinten elérni, még úgy is, hogy Európa-szerte nagy különbségek tapasztalhatók, és egyes régiók előhaladásról számolhatnak be. Az IKT-k használatára jellemző társadalmi különbségek továbbra is fennállnak, és egyes esetekben még tovább nőnek.

A rigai miniszteri nyilatkozatban kitűzött célok megvalósulása

➤ **Internethasználat:** az átlag EU-lakosok és az idősek, fogyatékos személyek, nők, alacsonyabban képzett csoportok, munkanélküliek és „kevésbé fejlett” régiók közti különbségek 50 %-kal történő csökkentése.

2006 végére jelentős különbségek maradtak az EU-27 átlag lakosai (45 %-uk rendszeresen használja az internetet) és egyes csoportok, nevezetesen a 65 évnél idősebbek (10 %-os internethasználat), a gazdaságilag inaktív személyek (17 %-os internethasználat) és az alacsony képzettségűek (25 %-os internethasználat) között. Az előrejelzések szerint a fenti egyenlőtlenségeket 2010-ig nem fogják tudni a felére visszaszorítani.

³ A magas szintű i2010 munkacsoport és az e-integráció alcsoport visszajelzései, az érdekelt felekkel folytatott konzultációk, nyilvános online konzultációk, tanulmányok és hatásvizsgálat alapján.

- **Szélessávú lefedettség:** az EU lakosságának több mint 90 %-át le kell fedni

Ezt a célkitűzés már 2006 végén teljesült (a lefedettség elérte az EU lakosságának 89 %-át), de maradnak országok és régiók közti különbségek, pl. a vidéknek csak 70 %-a lefedett.

- **Digitális jártasság:** az átlag EU-lakosok és a kirekesztés veszélyével fenyegetett egyes csoportok közti különbségek 50 %-kal történő csökkentése

2006 végére jelentős különbségek maradtak az EU-27 átlag lakosai (59 %-uk rendelkezik minimális digitális jártassággal) és egyes csoportok, nevezetesen a 65 évnél idősebbek (csak 17 %-uk rendelkezik digitális jártassággal), a gazdaságilag inaktív személyek (27 %-uk rendelkezik digitális jártassággal) és az alacsony képzettségűek (35 %-uk rendelkezik digitális jártassággal) között.

- **Hozzáférés nyilvános honlapokhoz:** minden nyilvános honlapnak meg kell felelnie a webtartalom hozzáférhetőségére vonatkozó iránymutatások 1.0 verziójának, amely különösen a fogyatékos személyek szempontjából fontos.

Ez a cél 2006 végéig távolról sem teljesült (a megvizsgált nyilvános honlapok töredéke felelt csak meg teljes mértékben az iránymutatásban rögzített feltételeknek).

A piaci szereplők főbb típusai mindegyikének – az egyéni felhasználók, az IKT-ipar, a szolgáltatók, a hatóságok – útjában még mindig egy sor, a haladást gátló korlát áll.

2.1. Felhasználók és nem felhasználók: sokan nem vesznek aktívan részt az információs társadalomban

Az IKT-k, különösen a mobiltelefonok és az internetszolgáltatások használata a közelmúltban gyorsan terjedt a népesség sok szegmensében. Az elmúlt években szűkült a digitális szakadék a nemek és a korosztályok, illetve a munkanélküliek és a dolgozók között. Bizonyos szerkezeti választóvonalak azonban nem tűntek el, és jelentős kihívást jelentenek a jövőre nézve. Konkrétan:

- Továbbra is tapasztalhatók a digitális jártasságbeli különbségek. Az IKT-felhasználások és az IKT-alapú szolgáltatások elterjedésével párhuzamosan egyesek, nevezetesen a munkanélküliek és az alacsony képzettségűek még jobban lemaradnak. Továbbra is akadály, hogy a potenciális felhasználók számára nem áll rendelkezésre elég a számukra érthető nyelveken hozzáférhető tartalom.
- Az IKT-k jelentős fejlődést tettek lehetővé sokak számára. Mindazonáltal piaci vagy egyéb korlátok miatt még mindig elégtelen az IKT-k hozzáférhetősége.
- Az iskolák között is különbségek tapasztalhatók a szélessávú kapcsolat, a számítógépes felszereltség és a tanárok IKT-képzettsége terén, illetve az IKT-kból származó bevételekből a kkv-k különböző mértékben profitálnak.
- Bár az internet elterjedtsége tovább nő, az európai népesség kb. fele nem használja rendszeresen. Az internetet nem használók jellemzően az alacsony képzettségűek, a gazdaságilag inaktívak és az idősek közül kerülnek ki.

- A felhasználók maguk is növelhetik a beleszólásukat: a felhasználói vélemények széttagozódtak és pl. az USA-hoz képest alulképviseltek.

Az e-integráció célja: a digitális rendelkezésre állás, hozzáférés, megfizethetőség és jártasságok terén tapasztalható különbségek áthidalása

2.2. IKT-ipar és -szolgáltatók: az integratív IKT-megoldások továbbra is elégtelenek és széttagoztak

Az ágazat néhány szereplője jelentős erőfeszítéseket tesz az e-integráció javítására pl. az elektronikus szolgáltatások hozzáférhetőségének és az oktatás fejlesztésével⁴. Azonban még mindig elégtelen a megfizethető és személyre szabott IKT-megoldások kínálata. Az alábbi területeken az ipari szereplők és szolgáltatók határozottabb szerepvállalására lenne szükség:

- Európa egyes területein még mindig nem érhető el szélessávú hálózat, továbbra is jellemző a városi és vidéki területek közti szakadék, illetve számottevő különbség tapasztalható a szélessávú szolgáltatások árai között.
- Az elektronikus szolgáltatások, pl. weboldalak, a digitális televíziózás, telefonos segélyhívás és a nyilvános információs terminálok hozzáférhetőségének hiánya sok országban megmaradt, és további akadályok is felmerülnek. Ennek okai gyakran a piac szerkezeti hiányosságai és a belső piacon belüli egységes koncepciók hiánya, amelyek komoly akadályt jelentenek az iparágnak. A tömegpiaci technológiák és szolgáltatások sok esetben még mindig figyelmen kívül hagyják a mindenki számára használható kialakításra vonatkozó célkitűzést. Ezzel az elektronikus hozzáférést fejlesztő ipar sok milliárd eurós szegmense marad kiaknázatlanul (a becslések szerint az EU lakosságának 15 %-a rendelkezik valamilyen fogyatékossággal).
- Általában véve a szigorúbb szabályozással rendelkező országokban jobb az elektronikus hozzáférés helyzete, ami nem jelent akadályt a teljesen versenyalapú IKT-piac számára. Éppen ellenkezőleg: az elektronikus hozzáférésre vonatkozó jogi követelmények egyenlő feltételeket biztosítanak a vállalkozások számára, ezért eddig is újabb üzleti lehetőségek kialakulásához vezettek.

Az e-integráció célja: annak ösztönzése és lehetővé tétele, hogy az integratív IKT működő és gyarapodó üzletággá váljék

2.3. Hatósági szervek: a politikai intézkedések nem elég összehangoltak és hatékonyak

Sok hatóság minden szinten jelenleg is hajt végre e-integrációt célzó kezdeményezéseket. Ezek az IKT-hozzáféréshez és az IKT-k hozzáférhetőségének biztosításához való jog törvényi elismerésétől az e-integrációt elősegítő intézkedések pénzügyi támogatásáig terjednek. Az EU szintén igen tevékenynek bizonyult az információs társadalommal, az adatvédelemmel, a társadalmi integrációval és a foglalkoztatással, a közbeszerzési politikával, kutatással, oktatással, kultúrával és szabványosítással foglalkozó politikai programjai végrehajtásában. Az e-integráció a i2010 kezdeményezés egyik sarokköve, amelynek keretében már konkrét

⁴ Ld. pl. az EICTA (Európai Információ-, Kommunikáció- és Szórakoztatóelektronika-technológiai Szövetség) által kibocsátott *Az integrált európai információs társadalom felé* (Moving Towards a Fully Inclusive Digital Europe) című dokumentumát.

politikai intézkedések is születtek⁵. A 2006-os rigai miniszteri nyilatkozat a prioritások megállapításával és a konkrét célok iránti kötelezettségek vállalásával előkészítette a terepet az átfogó politika számára. Mindazonáltal sok teendő van még hátra.

- Továbbra sem kielégítő az IKT-k használata és a társadalmi és gazdasági részvétel közti kapcsolat tudatosítása, hatásának adatszerű igazolása és megértése⁶.
- Az e-integráció szempontjai még mindig nem vetették meg a lábukat a társadalmi, gazdasági és technológiai témájú politikai programokban, és az érdekelt feleknek a közös célok elérésére irányuló együttműködését célzó stratégiai koncepciók gyakran erőtlenné válnak vagy nem is jönnek létre.
- A tevékenységek a hatósági intézkedések, a civil társadalom és a vállalkozások erőfeszítései kellő koordinációjának hiányában sok esetben szétforgácsolódnak. Ennek részben az az oka, hogy az e-integrációnak rendkívül sok aspektusa van, így több minisztérium felelősségi körébe is beletartozik.
- Hiányoznak a hatékony, a belső piacból való kirekesztés veszélyével fenyegetett felhasználók jogait szilárdan védő törvényi keretek. Ez különösen jól látható az elektronikus hozzáférés esetében: az európai törvénykezés töredékes, hatása gyenge. A vonatkozó uniós intézkedéseket – főként nem kötelező jellegük miatt – nem következetesen vagy egyáltalán nem alkalmazzák, a nemzeti koncepciók pedig jelentősen eltérhetnek egymástól⁷. Ez sok felhasználó és a széttagozott piacokkal és az előírások sokféleségével szembenező IKT-iparág kárára gátolja a közös hozzáférési szabvány kialakítását.

Az e-integráció célja: koherens és hatékony e-integrációs politikák és -jogszabályok

3. A KIHÍVÁSOK KEZELÉSE: AZ E-INTEGRÁCIÓRA VONATKOZÓ EURÓPAI KEZDEMÉNYEZÉS

Az előző részben felsorolt problémák kezelése révén látható előrelépés érhető el az e-integrációval kapcsolatban az i2010-ben és Rigában vállalt célok teljesítése felé. Ezért az e-integrációt célzó európai kezdeményezés elsősorban az ügy sürgősségét kívánja érzékeltetni, tudatosítani kívánja az e-integráció szerepét az életminőség javítása, a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés területén, illetve meg kívánja erősíteni a rigai kötelezettségvállalásokat. A kezdeményezés EU-szinten nem jelent adminisztratív és pénzügyi terhet.

„e-integráció – te is légy benne!”: figyelemfelkeltés és az erők egyesítése

- A Bizottság 2008 folyamán célzott kampányt fog lebonyolítani („e-integráció – te is légy benne!” címmel), amelynek célja a közreműködésre való felhívás útján az e-integrációval

⁵ Nevezetesen az elektronikus hozzáférés (COM(2005) 425), a szélessávú szakadék (COM(2006) 129), az integratív elektronikus kormányzat (COM(2006) 173), az IKT-k és az idősödés (COM(2007) 332), valamint az e-készségek (COM(2007) 496) ügyében.

⁶ A fogyatékos személyekkel kapcsolatos cselekvési terv (COM(2003) 650) viszont már foglalkozott az IKT-k kérdésével.

⁷ Lásd az INCOM-COCOM csoport jelentéseit az elektronikus hozzáféréssel kapcsolatos uniós jogi rendelkezésekről, illetve *Az elektronikus hozzáférés mérése Európában* (Measuring e-Accessibility in Europe) c. tanulmányt.

kapcsolatos európai kezdeményezések, események és eredmények bemutatása.

- A Bizottság 2008 végén magas szintű miniszteri konferenciát rendez az e-integráció területén elért széles körű eredmények összegzésére és közzétételére, az Európai e-Integrációs Díj odaítélésére, az elért eredmények megtárgyalására és a jövőbeli új irányvonalak meghatározására.

Ezen túlmenően az e-integrációt célzó európai kezdeményezés olyan keretbe foglalja majd az intézkedéseket, amely felkutatja a már folyamatban lévő tevékenységek közti együttműködési lehetőségeket, orvosolja a hiányosságokat, és végül az alábbi három területen hozott koherens intézkedésekkel igyekszik az e-integrációt támogatni:

- Az információs társadalomban való részvétel mindenki számára **elérhetővé tétele**;
- a kirekesztés veszélyével fenyegetett csoportok effektív részvételének **serkentése** és életminőségük javítása;
- a lehető legtartósabb hatás érdekében az e-integrációra vonatkozó intézkedések **integrációja**.

3.1. Az információs társadalomban való részvétel mindenki számára elérhetővé tétele

Az információs társadalomban való részvétel előfeltétele a megfizethető és hozzáférhető IKT-k és az egyén képessége, hogy használja azokat. Még ma is sok olyan ember van, akinek nincs lehetősége teljes mértékben kihasználni az IKT-k nyújtotta lehetőségeket, mert az esetükben a fenti feltételek nem teljesülnek. Egy részüknek fizikailag nem állnak rendelkezésükre IKT-termékek és -szolgáltatások, nevezetesen a szélessávú internetkapcsolat, mások nem engedhetik meg maguknak az IKT-k használatát. Ezenkívül az információs társadalom nyújtotta előnyök teljes körű kihasználásához elengedhetetlen a megfelelő sebességű szélessávú internet biztosítása. Néhány éven belül legalább 20 Mbit/s-os átviteli sebességre lesz szükség az olyan szolgáltatások igénybevételéhez, mint a távorvoslás, amelyek rendkívül fontosak sok kirekesztés veszélyével fenyegetett személy, különösen az idősek egyre gyarapodó tábora számára. Szintén fontos a személyes adatok IKT-hálózatokon keresztül történő feldolgozásával kapcsolatos veszélyek tudatosítása, illetve a felhasználók e téren végzett felvilágosítása pl. a személyazonosság-lopás, a diszkriminatív profilok létrehozása és a folyamatos felügyelet veszélyéről⁸.

Sok fogyatékos személy számára az elektronikus hozzáférés korlátai jelentős akadályt jelentenek az IKT-k használatában. A 2005-ös elektronikus hozzáférésről szóló közleményben⁹ kijelentették, hogy 2007-ben esetleg további intézkedési, szükség esetén akár jogszabályi javaslatokra is sor kerülhet. Az egész Európában végzett felmérések és a fenti közlemény előkészítésének jegyében végzett nyilvános konzultáció tanúsága szerint az előrelépés nem kielégítő. Számos országban elfogadtak ugyan intézkedéseket, köztük jogszabályi rendelkezéseket is, azok hatása helyenként a rossz végrehajtás miatt korlátozott. Ezért fontos a világos uniós szabályok és mechanizmusok lefektetése, amelyre nemrégiben az

⁸ E témákkal a magánélet védelmét erősítő technológiákról szóló közlemény (COM(2007) 228) foglalkozik.

⁹ COM(2005) 425.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság¹⁰ is felszólított. És ezt most kell megtenni, mielőtt az eltérő nemzeti beavatkozások tovább apróznák a piacot, és mielőtt az olyan tömegpiaci technológiák, mint a digitális televíziózás, számottevően kiépülnének. A jogi szabályozásnak és a nem szabályozó jellegű intézkedéseknek (kísérleti projektek, kutatás, a közvélemény alakítása) ki kell egészíteniük egymást. Folytatni kell az elektronikus hozzáférés területén végzett nemzetközi együttműködést is.

Végül pedig figyelmet kell szentelni annak is, hogy sok, a kirekesztés veszélyével fenyegetett személy nem rendelkezik a szükséges digitális jártasságokkal.

A szélessávú szakadék áthidalása

- A Bizottság a „Régiók a gazdasági változásért”¹¹ európai bizottsági kezdeményezés keretében tematikus hálózatokon keresztül ösztönözni fogja a integrált információs társadalom kialakítását célzó regionális kezdeményezéseket. A Kohéziós Alap továbbra is célzottan az ismereteket ösztönző befektetéseket fogja támogatni az olyan területeken, ahol az IKT-infrastruktúra és -szolgáltatások kereskedelmi kínálata nem megfelelő.
- Az EU regionális és helyi szerveinek az EU strukturális és vidékfejlesztési alapjainak használatával ösztönözniük kell a szélessávú szakadék áthidalására tett erőfeszítéseket az integrált információs társadalom előmozdítása érdekében, különösen a távoli és vidéki területeken. Egyfelől támogatniuk kell az infrastruktúra kiépülését, másfelől a polgárok hasznát szolgáló elektronikus szolgáltatásokat és alkalmazásokat (e-egészségügy, elektronikus kormányzat, e-tanulás és e-integráció).
- A Bizottság az IKT-politika támogatásának programja („IKT-program”) keretében támogatni fogja egy az információs társadalmat célzó regionális kezdeményezésekről szóló webes platform létrehozását, és felmérést fog készíteni az információs társadalmat célzó regionális projektek uniós támogatásáról.

Az elektronikus hozzáférési szakadék áthidalása

- Az IKT-iparnak mielőbb, a 2008–2010-ig tartó időszakban a magánélet védelmét lehetővé tevő megoldásokat kellene találnia az érzékelési, fizikai, mozgási és/vagy kognitív fogyatékkal élők számára, hogy ők is élhessenek a digitális televíziózás (hozzáférhető DTV) és az elektronikus kommunikációs rendszerek („total conversation” – több kommunikációs csatornán keresztüli szimultán kommunikáció) nyújtotta lehetőségekkel, különös tekintettel a sürgősségi szolgáltatások elérhetőségének és az interoperabilitás (az elektromos kommunikációra vonatkozó irányelvek javasolt módosításainak megfelelő) biztosítására, a felhasználókkal jelenleg is fennálló együttműködésre építve.
- Az iparnak és a felhasználóknak fent kell tartaniuk az együttműködést az európai szabványügyi szervezetekkel, főként a hozzáférhető IKT-termékek és -szolgáltatások

¹⁰ Az EGSZB véleménye az elektronikus hozzáféréssel kapcsolatos jövőbeli jogi szabályozásról (TEN/295., 2007. május 30.).

¹¹ COM(2006) 675 végleges.

közbeszerzésére vonatkozó szabványok lefektetése végett. Folytatniuk kell a jelenlegi együttműködést annak érdekében is, hogy legkésőbb 2008 végéig elindítsanak egy európai oktatóprogramot az IKT-k integratív kialakításáról.

- A tagállamok feladata az elektronikus hozzáférésre vonatkozó jelenleg hatályos uniós jogszabályok alkalmazásának megerősítése, és a nyilvános honlapok hozzáférhetőségének biztosítására vonatkozó stratégia közös elfogadása 2008 közepéig.
- A Bizottság a 2007-es IKT-program keretében társfinanszírozója lesz a hozzáférhető digitális TV kísérleti projektjének, illetve a 2008-as IKT-program keretében – egy európai teljesítményértékelési módszertan alkalmazásával – támogatni kívánja a „total conversation” és a webhozzáférés közös koncepcióinak kísérleti programját, valamint a hetedik európai kutatásfejlesztési keretprogram keretében folytatja a kutatást az elektronikus hozzáférés és segédtechnológiák terén.
- A Bizottság a mindenki számára elérhető információs társadalom kialakításakor horizontális jogszabályi koncepciót céloz meg, amellyel biztosíthatja az esélyegyenlőséget és egy hatékonyabb belső piacot. A 2008 első felében tartandó nyilvános konzultáció és hatásvizsgálat alapul szolgál majd az elektronikus hozzáférésről szóló jogszabályra vonatkozó esetleges bizottsági javaslatához 2008 második felében. Ezzel párhuzamosan a Bizottság igyekszik nyomatékosítani az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak tett javaslatait az elektronikus kommunikációra vonatkozó felülvizsgált EK-irányelvek elektronikus hozzáféréssel kapcsolatos vonatkozásaiban.

A digitális jártasságbeli hiányosságok pótlása

- A hatóságoknak minden szinten, illetve az iparnak és a társadalmi szervezeteknek a rigai vállalatok és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló ajánlás¹² szerint nagy a felelősségük a digitális jártasságok javításában. A digitális jártasságok kialakításában kulcsszerepet játszanak a képzési és a továbbképzési rendszerek. A Bizottság felkéri a hatóságokat, hogy az iparral együttműködésben 2008-ban fokozza erőfeszítéseit az elektronikus képességek és alapvető digitális jártasságok oktatása terén, különösen a kirekesztés veszélyével leginkább fenyegetettek körében.
- A Bizottság a rigai nyilatkozatnak megfelelően egy a digitális jártasságokkal foglalkozó szakértői csoport támogatásával az egész EU-ra kiterjedő felmérést készít a digitális jártasságokról, és 2008 végéig útmutatást dolgoz majd ki a legveszélyeztetettebb csoportok digitális képzésére vonatkozó politika kialakításához.

¹² A Tanács és a Parlament 2006/962/EK ajánlása.

3.2. A kirekesztés veszélyével fenyegetett csoportok effektív részvételének serkentése és életminőségük javítása

A keretfeltételek biztosítása szükséges, de nem elégséges. Szükséges ezenkívül az IKT-alapú szolgáltatások hatékony használatának szorgalmazása és készségfejlesztő lehetőségek képzési és továbbképzési szolgáltatások útján történő biztosítása. Az e-integrációval kapcsolatos intézkedéseknek a kirekesztés veszélyével fenyegetett személyekre kell összpontosítaniuk, illetve azokra, akik jellemzően nem használnak IKT-eszközöket és így nem élnek az életminőségük javításának ebből eredő lehetőségével. A rigai nyilatkozat több célcsoportot is megállapított, mint például az idősek, a fogyatékos személyek és a kulturális kisebbségekhez tartozók. A sajátos igényekre irányuló oktatás internetes forrásainak kérdése szintén fontos a fenti kontextusban.

A társadalmilag hátrányos helyzetűek integrálása korszerű elektronikus közszolgáltatások segítségével

- A Bizottság felkéri a hatósági szerveket, hogy az integratív elektronikus kormányzatról szóló 2007. szeptemberi lisszaboni miniszteri nyilatkozatnak megfelelően jelentősen fokozzák az integratív elektronikus kormányzatra és az elektronikus részvételre irányuló tevékenységeiket. Ez az integráció előmozdításának legközvetlenebb módja, különösen a kirekesztés veszélyével fenyegetettek által közvetlenül igénybe vett szociális szolgáltatások esetében.
- A Bizottság az IKT-program és az elektronikus részvételre irányuló programokon keresztül támogatja a bevált gyakorlatok cseréjét és vizsgálatát, valamint az újító megoldásokkal foglalkozó kísérleti projekteket.

Az idősödés, az egészségi állapot és a fogyatékoság kezelése az információs társadalomban

- Az ipar képviselőinek, a felhasználói szervezeteknek, a tagállamoknak és a Bizottságnak végre kell hajtaniuk az „Idősödés jólétben az információs társadalomban” cselekvési tervet¹³, és ezzel jelentős mértékben hozzájárulnak az e-integrációról szóló, 2008 végén megrendezendő csúcstalálkozó sikeréhez.
- A Bizottság tartós támogatást fog nyújtani az idősödéssel, a fogyatékosággal és az egészséggel kapcsolatos újító IKT-alapú megoldások kutatására és kiépítésére. Ezenkívül elkészít egy időskori munkavégzést szolgáló IKT-re vonatkozó programot is.
- A Bizottság 2008 elején ajánlást bocsát ki az e-egészségügy interoperabilitásáról (amelyben az olyan e-egészségügyi infrastrukturális alapadatokról lesz szó, mint a betegek adatlapja és sürgősségi betegellátási adatok) és 2008-ban az IKT-program keretében új, a távorvoslással foglalkozó európai kezdeményezést indít útjára.

¹³ COM(2007) 332.

IKT-alapú lehetőségek felkutatása a társadalom peremére szorult fiatalok és a kirekesztés veszélyével fenyegetett migránsok számára

- Főként az ipar képviselőinek és az európai országok hatóságainak a feladata az újszerű szolgáltatásokat lehetővé tevő olyan új technológiák felkutatása, amelyek segítségével különösképpen a kirekesztés veszélyével fenyegetett fiatalok, migránsok és a kulturális kisebbségek tagjai – többnyelvű és igényekre szabott tartalmak révén – aktívabb szerepet tölthetnének be a társadalomban.
- A Bizottság a bevált gyakorlatok és célzott projektek kutatási és bevezetési programok (KP7, IKT-program) keretében történő cseréje révén támogatni fogja az e-integráció újabb területeit.

3.3. Az e-integrációra vonatkozó intézkedések integrációja a lehető legtartósabb hatás érdekében

A teljes és fenntartható hatás érdekében egyeztetni kell az EU-szintű és nemzeti politikai programokat, az e-integráció szempontjait minden politika területén figyelembe kell venni és az intézkedéseket jobban össze kell hangolni. Az e-integrációra vonatkozó önként vállalt ipari megállapodásoknak az európai és nemzeti hatóságok teljes támogatását kell élvezniük. A felhasználói szervezeteknek meg kell erősíteniük az e-integrációt célzó erőfeszítéseiket.

A jobb és tartósabb hatás jobb képviselet és koordináció révén történő elérése

- Az iparnak, a társadalmi szervezeteknek és a hatóságoknak jobban össze kell hangolniuk az e-integrációra irányuló erőfeszítéseiket, és a Bizottság felkéri őket, hogy a jelenlegi együttműködésre építve nyílt e-integrációs partnerség formájában egyesítsék erőiket. A Bizottság a magas szintű i2010 munkacsoporttal együttműködve a jövőben is támogatni fogja a felhasználói szervezeteknek az e-integrációra irányuló tevékenységét.
- A politikai döntéshozók minden szinten vizsgálják meg az IKT-ben rejlő potenciált szociális és gazdaságpolitikájuk szempontjából, illetve az IKT-vel kapcsolatos politikai kezdeményezésekben és a kapcsolódó hatásvizsgálatokban vegyék figyelembe a társadalmi integráció szempontjait, a diszkriminációmentesség elvét és az IKT-k elérhetőségét.
- A Bizottság a Parlamentnek a digitális felhasználói jogokról szóló kezdeményezésekre való felhívására¹⁴ reagálva tisztázni fogja a fogyasztóknak a digitális környezetben vett már meglévő jogait és kötelezettségeit.
- A Bizottság az i2010, az elektronikus hírközlés egyetemes szolgáltatásairól szóló közlemény, valamint az EU-nak az információs társadalommal kapcsolatos nemzetközi stratégiája felülvizsgálatának kapcsán 2008-ban is részt fog venni a társadalmi integráció előmozdításában. A fogyatékos személyekkel kapcsolatos, 2007 végéig elfogadandó cselekvési terv harmadik szakaszának keretében továbbra is foglalkozik majd az IKT-hozzáférés kérdéseivel, illetve az ENSZ fogyatékos személyek jogairól szóló

¹⁴ Nem jogalkotási állásfoglalás a fogyasztók bizalmáról a digitális környezetben (INI/2006/2048).

egyezményének megfelelően intézkedéseket fog hozni. A Bizottság ezenkívül hatásvizsgálatot is végez annak felmérésére, hogy a jelenlegi uniós diszkriminációellenes jogszabályi keret az EK-Szerződés 13. cikke alapján kiegészíthető-e.

- Végül a Bizottság példát kíván mutatni azzal, hogy az Európa-honlapot a nyelvkínálat és a hozzáférhetőség javításával felhasználóbarátabbá teszi.

Az e-integráció ismertebbé tétele és az előrelépések összehasonlítása

- A Bizottság javítani fogja az e-integráció felügyeletét és vizsgálatát oly módon, hogy egy sor mutató (a „rigai vezérlőfal”) segítségével évente áttekinti a rigai célkitűzések teljesülését.
- A Bizottság felméréseket és tanulmányokat fog készíteni többek között a következő témákban: a segédtechnológiák korlátai, források az adaptív tanuláshoz, e-integráció és társadalmi tőke, az IKT-k társadalmi és gazdasági hatása, illetve az információs társadalomról alkotott vélemények.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

Az információs társadalom gazdasági és társadalmi szerepének meg kell gyökereznie az európai gazdasági és társadalmi politikák között. E közlemény – a lisszaboni menetrend, az i2010 és az e-integrációról szóló rigai miniszteri nyilatkozat alapján – átfogó e-integrációs stratégiát mutat be, amelynek segítségével megszüntethetők az információs társadalmon belüli korlátok, az IKT-k a gazdasági és társadalmi integráció javára a lehető legteljesebb mértékben kihasználhatók, és új üzleti lehetőségek generálhatók.

A Bizottság ezúton felkéri az Európai Parlamentet, a tagállamokat, a régiókat és az érdekelt feleket, hogy a szavakat kövessék tettek, és az e közleményben felvázolt politikai intézkedésekkel váltsák valóra az e-integrációt. E közös erőfeszítések új üzleti lehetőségek létrejöttét és mindenki számára nyitott, egyenlő esélyeket biztosító integrált információs társadalmat eredményeznek majd.